

Nr 41

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av 22 § sjukförsäkringslagen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 555, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Fagerlund* och fru *Lindberg*, yrkat, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam utredning angående möjligheterna till ändring av § 22 i SFL i syfte att oreducerad tilläggssjukpenning kan utgå under 730 dagar».

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Motionen

I motionen framhålles, att nuvarande sjukpenningsskala med nedsättning av sjukpenningen i de högre sjukpenningklasserna efter 180 dagar innebär, att sjukpenningersättningen efter 180 dagars sjukhjälpstid understiger folkpensioneringens förmåner för äkta makar. Motionärerna hävdar, att den nuvarande ordningen medför att många sjuka måste anlita socialhjälp för sin försörjning under en längre tids sjukdom. Motionärerna erinrar om att den av dem aktualiserade frågan behandlats vid 1958 års B-riksdag, då tiden för oreducerad sjukpenning förlängdes från 90 till 180 dagar. Till grund för denna ändring låg ett förslag från riksförsäkringsanstalten. I detta anförde anstalten betänkligheter mot att ha en oreducerad sjukpenning under hela sjukhjälpstiden. Sålunda skulle riskerna för missbruk av försäkringen öka. Vidare skulle vissa samordningsproblem uppstå. Motionärerna anser, att dessa svårigheter inte bör överdrivas.

Tidigare behandling m. m.

Såsom framhållits i motionen behandlades förevarande fråga vid 1958 års B-riksdag. I *propositionen* 126 till 1958 års A-riksdag, till vilken *propositionen* i ämnet (nr B 29) hänvisade, uttalade föredragande departementschefen angående frågan hur långt man borde utsträcka tiden för den oreducerade sjukpenningen:

Om man vill hålla dörren öppen för en rationell samordning mellan olika grenar i ett nytt socialförsäkringssystem, måste man — — — tydligen sätta tiden för den högre sjukpenningen så att sjukförsäkringen inte griper in på områden som vid en sådan samordning anses böra falla under andra försäkringsgrenar. — — —

För egen del känner jag mig i likhet med flertalet remissorgan övertygad om att det inte behöver befaras att samordningsproblemen kompliceras av att oreducerad sjukpenning utgår under 180 dagar.

Propositionen behandlades av *andra lagutskottet* (utlåtande nr B 4), som icke gjorde någon erinran mot nämnda uttalanden av föredragande departementschefen. Utlåtandet godkändes av *riksdagen*.

Propositionen nr 75 till årets riksdag

I proposition nr 75 till årets riksdag, vilken avser ändringar i folkpensioneringslagen m. m., behandlar *föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson*, frågan om socialförsäkringens samordning och komplettering. Härvid erinrar han om att en av principerna i den moderna socialförsäkringen är att försäkringen bör inom rimliga gränser ersätta det bortfall av arbetsinkomst som försäkringsfallet innebär. Emellertid är det enligt hans mening påfallande, att, även om utvecklingen lett fram till en betydande grad av överensstämmelse i huvuddragen inom socialförsäkringens olika grenar, denna princip inte tillämpas allmänt eller enhetligt. Departementschefen framhåller därefter:

Att socialförsäkringen inte är från början systematiskt uppbyggd efter enhetliga principer är helt naturligt. Det är en följd bl. a. av det självklara förhållandet, att varken ekonomiska eller politiska förutsättningar har funnits för en reformverksamhet, som vid varje tillfälle tillgodosett alla önskemål över hela fältet. Det ligger inget egendomligt eller beklagansvärt i det faktum, att socialförsäkringens stora byggnad uppförts etappvis och att de olika delarna tid efter annan anpassats efter ändrade förutsättningar och behov.

Tidpunkten synes nu emellertid synnerligen lämpad för en översyn i samordningens och kompletteringens tecken. Vägledande för en sådan översyn bör vara bl. a., att luckor och brister i försäkringsskyddet bör fyllas, om de motsvaras av angelägna behov. Samordning och förenkling bör eftersträvas överlag och särskilt på de punkter, där utvecklingen av olika försäkringsgrenar medfört att skyddet i vissa fall blivit dubbelt.

En sådan översyn pågår redan på flera olika avsnitt av problemkomplexet.

Socialförsäkringssystemets ersättningsformer vid långvarig sjukdom och invaliditet utgör i princip en fortsättning av sjukförsäkringens och delvis yrkesskadeförsäkringens ersättningar för kortvariga fall. Mellan sjukförsäkring och folkpensionering föreligger luckor eller brister i försäkringsskyddet, som alltsedan den allmänna sjukförsäkringens tillkomst känts besvärande.

Även möjligheterna till dubbel ersättning i vissa fall har föranlett behov av samordning. Sjukhjälpstiden inom sjukförsäkringen har i olika avseenden förlängts i syfte att minska risken för avbrott i det skydd, som långvarigt sjuka beredes genom sjukförsäkringen respektive folkpensioneringen. Fortfarande finns dock vissa luckor, och de förhållandet att tilläggssjukpenningen sjunker efter en viss tids sjukdom utgör en svaghet i försäkringsskyddet. I fråga om sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen förverkligades en långtgående samordning 1955. Nu är tiden inne att såvitt möjligt fullständiga denna samordning inom hela socialförsäkringen.

Angående takten i och sättet för pågående och förestående utredningsarbete anför departementschefen:

Tidsutrymmet för det omfattande reformarbete av delvis teknisk art, som nu pågår, är förhållandevis knappt. I betydelsefulla hänseenden, som har direkt anknytning till pensionssystemet, bör lagstiftning och förvaltningsorganisation beslutas 1961 och 1962 för att träda i funktion senast vid ingången av 1963. Det är därför av vikt, att utrednings- och förberedelsearbetet bedrivs i så rationella former som möjligt. Socialförsäkringskommittén och administrationsnämnden arbetar snabbt och effektivt och i samverkan med socialdepartementets rättsavdelning. Jag har därför kommit till den uppfattningen, att olika föreliggande utredningsuppgifter inom socialförsäkringen bör upptas till prövning i särskild ordning endast i den mån det visar sig nödvändigt eller fördelaktigt att behandla dem på annat sätt än genom den utredningsapparat, som f. n. arbetar med de frågor jag nu behandlat.

Bland föreliggande utredningsuppgifter finns åtskilliga frågor som rör sjukförsäkringen. För snart ett år sedan, innan lagstiftningen om den allmänna tilläggspensioneringen beslutats, uttalade jag vid anmälan av vissa sjukförsäkringsfrågor (prop. 1959:161), att en allmän och mera omfattande översyn av sjukförsäkringslagen borde anstå till dess ytterligare erfarenheter vunnits rörande lagens verkningar och till dess samordningsfrågorna inom socialförsäkringen i sin helhet kunde prövas. Vidare framhöll jag, att översynen torde få komma till stånd inom en relativt nära framtid bl. a. som följd av pensionsreformen. I sitt av riksdagen bifallna utlåtande (nr 45) framhöll andra lagutskottet, att den allmänna översynen av sjukförsäkringsbestämmelserna snarast borde komma till stånd. Mera väsentliga utökningar av försäkringsskyddet borde enligt utskottets mening inte ske i samband med en partiell reform.

Då samordningsfrågorna inom socialförsäkringen nu kan prövas i sin helhet kommer, som framgått av det föregående, sjukförsäkringens ersättningsregler att beröras i mycket väsentliga avseenden. Formerna för utredningsarbetet på de avsnitt av sjukförsäkringen, som inte kommer att behandlas i sammanhanget, får anpassas till det nyssnämnda kravet på effektivitet i arbetet allteftersom verksamheten fortskrider.

Utskottet

I föreliggande motion begäres en skyndsam utredning i syfte att regeln om att sjukpenningen i de högre sjukpenningklasserna sjunker efter 180 dagar skall borttagas.

I propositionen nr 75 till årets riksdag lämnar föredragande departementschefen en utförlig redogörelse för pågående och förestående arbete för en samordning och komplettering av socialförsäkringen. Enligt vad som framgår av redogörelsen kommer vid detta arbete sjukförsäkringslagens regler om sjukpenningersättning att upptagas till omprövning. Departementschefen nämner vidare, att det förhållandet att sjukpenningen inom sjukförsäkringen — i motsats till vad som gäller inom andra socialförsäkringsgrenar — sjunker efter viss tid utgör en svaghet i denna försäkring.

Enligt vad utskottet inhämtat faller frågan om översyn av sjukpenningsskalorna inom det utredningsuppdrag, som anförtrots 1958 års socialförsäkringskommitté. Vid sådant förhållande saknas anledning att begära utredning av den i motionen väckta frågan. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion, II:555, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 maj 1960

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Svensson, herrar Åkesson, Kaijser och Edström

från a n d r a kammaren: fröken Wetterström, herr Odhe, fröken Sandell, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Gustavsson i Alvesta, Svensson i Kungälv, Königson och Anderson i Sundsvall.